

4. Kvalifikasjonsbeskrivelse

For å kvalifisere til opprykk må søkere inneha kompetanse som i omfang og karakter (type, kvalitet, bredde, dybde) er på nivå med de krav som generelt stilles til professorater i MNT-området, nasjonalt og internasjonalt. Kvalifikasjonskravene skal i den grad det er mulig, være lik for alle fagdisipliner innen MNT-fagaktuelle fagområdet. For at opprykk skal kunne tilkjennes, må denne kompetansen være utvilsom. Kunnskapsdepartementets forskrift gir ingen beskrivelse av hvilke kvalifikasjoner som er nødvendige for å oppnå professorkompetanse. En må derfor gå ut fra at det skal foretas en overordnet skjønnsmessig og helhetlig vurdering av kvalifikasjonene.

I og med Det nasjonale fakultetsmøte for realfag og Nasjonalt råd for teknologisk utdanning har anbefalt institusjonene å legge de nedenstående krav til grunn, må disse kravene være de innen MNT-fagene som kommer nærmest den i forskriften nevnte etablerte nasjonale standard.

Denne kvalifikasjonsbeskrivelsen er ment som anbefalte retningslinjer for komiteene som vurderer kandidater for personlig opprykk i henhold til opprykksordningen. Målet er å bidra til å sikre ens praksis og tilfredsstillende kvalitetsnivå, på tvers av fagdisipliner og institusjoner, innenfor MNT-fagene.

4.1 Kvalifikasjonskrav

For å kunne finne en søker utvilsomt kvalifisert til personlig opprykk til professor innenfor det fag vedkommende er ansatt i, stilles følgende krav til kompetanse, kvalifikasjoner og erfaring:

1 Vitenskapelige kvalifikasjoner

Søkerens vitenskapelige kvalifikasjoner skal være grundig dokumenterte og bli vurdert av komiteen som meget gode innen det fagområde man søker opprykk i. Vurdert i forhold til et internasjonalt nivå for professorat innen det aktuelle fagområde, må søkerens vitenskapelige kompetanse minst være vurdert som gode. Den vitenskapelige produksjonen skal vise dyp forståelse av eget fag, bred og god innsikt i fagområdet, og bred innsikt i tilgrensende områder. Både allment anerkjente bibliometriske indikatorer, og vitenskapelig kvalitetsnivå i utvalgte arbeider, skal vurderes av komiteen. Den vitenskapelige produksjon fra de siste 5 år - både kvalitet og omfang – skal tillegges særskilt vekt. Denne produksjonen må sannsynliggjøre fortsatt aktivitet på professornivå. Det viktigste elementet i vurderingen av vitenskapelig merittering vil være internasjonale vitenskapelige publikasjoner med fagfelle vurdering. Dette kan være tidsskriftartikler, bøker og bok-kapitler; i noen tilfeller også andre typer publikasjoner. Vitenskapelige arbeider uten fagfelle vurdering, vil ikke bli tillagt vesentlig vekt. I tillegg til publikasjoner skal patenter, innovasjonsarbeid, og dokumentert forskningsarbeid som ligger til grunn for prosesser i næringsliv og forvaltning, tillegges vekt. Vektleggingen av klassisk akademisk kompetanse vs. patenter, innovasjon mm. vil naturlig variere mellom fagdisipliner, men skal være

basert på fagspesifikke internasjonale standarder for hva som er kompetansegivende innenfor fagområdet.

2 Pedagogiske kvalifikasjoner, undervisning og veiledning

Pedagogiske kvalifikasjoner og ferdigheter skal være av god kvalitet, og det bør være dokumentert erfaring både på høyere og lavere grads nivå. Omfanget av erfaring, kvalifikasjon, ferdigheter og generell kompetanse skal klart overstige de gjennomsnittskrav som stilles for fast ansettelse i stilling som 1.amanuensis og minimum tilsvarende to års erfaring som 1.amanuensis. Pedagogiske kvalifikasjoner og erfaring dokumentert gjennom egenproduserte læremidler som lærebøker, kompendier eller liknende skal også vektlegges. Søkeren skal ha fullført kurs i universitets- og høyskolepedagogikk i henhold til de krav som gjelder for ansettelse i fast vitenskapelig stilling ved søkerens institusjon.

Søkeren bør spesifikt kunne dokumentere gode evner til, og erfaring med, veiledning av ph.d.-studenter. Søkeren bør normalt ha vært hovedveileder for minst to ph.d.-studenter frem til og med fullført doktorgrad før opprykk kan vurderes.

3 Vitenskapelig ledererfaring

Søkeren bør ha demonstrert gode lederegenskaper, og spesielt ha vist evne til forsknings- og utdanningsledelse av høy kvalitet. Det legges vekt på evnen til å initiere og lede forskning. Generell erfaring innenfor initiering og ledelse av forskningsprosjekter, oppbygging og ledelse av forskningsgrupper og faglig-administrativt arbeid, skal også vektlegges.

4 Nettverk og samarbeid

Søkeren bør ha demonstrert gode evner til nettverksbygging og samarbeid både nasjonalt og internasjonalt. Dette bør også omfatte deltakelse i konsortier og formelle nettverk med institusjonsforankring, og det bør telle positivt om samarbeidet omfatter både forskning og utdanning.

5 Ekstern finansiering

Søkeren bør ha dokumentert god evne til å tiltrekke seg ekstern finansiering av forskningsprosjekter (dette kravet må ses i lys av tilgjengelig ekstern finansiering inne fagområdet). Deltakelse i fellessøknader skal godskrives, men søkers rolle i slike søknader bør beskrives.

6 Internasjonal profil

Søkeren bør dokumentere virksomhet på den internasjonale forskningsarenaen, og at deres forskning har betydning for fagområdet internasjonalt. Dette kan bl.a. avspeiles i internasjonalt forskningssamarbeid, deltakelse og oppdrag i internasjonale vitenskapelige fora, arbeid som sakkyndig for tidsskrifter og institusjoner, og siteringer i internasjonal faglitteratur.

7 Administrativ erfaring

Søkere bør ha erfaring fra administrativt arbeid i academia, for eksempel deltakelse og/eller ledelse av enheter og komitéer ved universitetene eller andre forskningsrelaterte institusjoner.

8 Formidling

Søkere bør ha erfaring med formidling av vitenskapelige problemstillinger og resultater til fora utenfor academia. Relevant kompetanse kan være formidling til allmennpublikum gjennom populærvitenskapelig virke (publikasjoner, foredrag, med mer) og formidling via allmennmedia (TV, radio, aviser, tidsskrifter), og formidling til brukere innenfor offentlig forvaltning og næringsliv.

4.2 Helhetlig vurdering

Det understrekes at ut over vurderingen av de enkelte kravene skal det gjøres en *helhetlig* vurdering av søkerens kvalifikasjoner og ferdigheter. Dersom søkeren er spesielt sterk i noen av de dimensjonene nevnt ovenfor, kan dette delvis kompensere for mulige mangler på andre felter. Dokumentert erfaring fra forsknings- og utviklingsarbeid i relevant næringsliv, innovasjonsaktiviteter, innvilgede patentsøknader, eller dokumentert fremragende evne til formidling av forsknings- og utdanningsaktiviteter kan også telle positivt, men kan ikke i seg selv kompensere for manglende vitenskapelige kvalifikasjoner. Likeledes kan dokumentert evne til endring av retning innenfor eget fag være et positivt element, i de tilfeller hvor slik endring er nødvendig og/eller foretrukket i forhold til fagets generelle utvikling.

4.3 Fagavgrensning

Ifølge forskriften for opprykksordningen kan søker kun vurderes (sitat) *”innen det fag der søkeren er ansatt”*. I dette ligger ikke at søkerne kun skal vurderes *i forhold til temaet nevnt i den opprinnelige betenkningen*. En slik streng tolkning vil kunne bidra til uheldig konservering av fagområde, og manglende utvikling av nye disipliner. Som nevnt over bør dokumentert evne til endring av retning innenfor egen disiplin/eget fag tvert i mot kunne telle positivt, i tilfeller hvor slik endring er faglig relevant.

Forskriften spesifiserer derimot at søkeren må kunne *”bidra til de fag institusjonen gir”*. Dersom søkerens kompetanseprofil for mulig opprykk vurderes av nærmeste leder til å ligge innenfor den faglige profilen til vedkommendes institutt og faggruppe, så bør dette derfor være tilstrekkelig for at søkeren skal kunne bli vurdert på sine premisser.

Det vises utover dette generelt til gjeldende forskrift for opprykksordningen.